

Sopimus Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen hallinnoinnista
3468/00.04/2025

Aluehallitus 06.05.2025 § 122

Lisätiedot Palvelujohtaja Tuuli Ollila
tuuli.ollila@siunsote.fi
Puh. 013 330 5827

Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus hyväksyy liitteenä olevan sopimusluonnoksen ja siihen liittyvän Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen muodostamisen esitetyn mukaisesti.
---------------	---

Päätös	Hyväksyttiin.
--------	---------------

Selostus

Tausta

Sosiaalialan osaamiskeskusten lukumäärä ja toimialueet määritellään sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetulla valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetus sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 4 §:n muuttamisesta (582/2024) astuu voimaan 1.7.2025. Voimaan astuvan muutoksen myötä sosiaalialan osaamiskeskusten lukumäärä ja toimialueet muuttuvat siten, että jatkossa kullakin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) 35 §:ssä tarkoitetulla yhteistyöalueella olisi yksi sosiaalialan osaamiskeskus.

Asetusmuutoksella on määritelty uudelleen sosiaalialan osaamiskeskusten toimialueet, mutta asetusmuutoksella ei itsessään ole perustettu uusia tai lakkautettu nykyisiä sosiaalialan osaamiskeskuksia. Myös jatkossa osaamiskeskusten toiminta perustuu sopimuksiin, joten uusista sosiaalialan osaamiskeskusten perustamisista tulee sopia.

Sosiaalialan osaamiskeskusten lakisääteisenä (Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001) tehtävänä on turvata muun muassa sosiaalialan asiantuntemuksen välittyminen, sosiaalihuollon perus-, erityis- ja asiantuntijapalveluiden kehittyminen sekä koulutuksen, tutkimuksen ja käytännön monipuolinen yhteys. Tämä lakisääteinen tehtävä ei asetusmuutoksen myötä muutu.

Vaikutukset Itä-Suomen yhteistyöalueella

Asetusmuutos tarkoittaa Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella (YTA-alue), että uusi Itä-Suomen YTA-alueen sosiaalialan osaamiskeskus toimii jatkossa Keski-Suomen hyvinvointialueen, Pohjois-

Savon hyvinvointialueen, Etelä-Savon hyvinvointialue Eloisan sekä Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun soten alueella aikaisemman kahden sosiaalialan osaamiskeskuksen sijaan. Itä-Suomen YTA-alueella on aiemmin toimineet Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus sekä ISO-yhdistys ry:n ylläpitämä Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus.

Koska asetusmuutos ei lakkautta nykyisiä sosiaalialan osaamiskeskuksia, on nykyisten sosiaalialan osaamiskeskusten mahdollista jatkaa toimintaansa. Ne sosiaalialan osaamiskeskukset, jotka eivät enää jatkossa olisi sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisia sosiaalialan osaamiskeskuksia, eivät kuitenkaan jatkossa voi olla nimettyjä sosiaalialan osaamiskeskuksiksi.

Valmisteluprosessi

Valtioneuvoston annettua asetuksen sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan muuttamisesta 31.10.2024 Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen johtoryhmä antoi samana päivänä kokouksessaan vastuun uuden sosiaalialan osaamiskeskuksen valmistelusta Keski-Suomen hyvinvointialueelle.

Itä-Suomen yhteistyöalueen osaamiskeskusta on tuon jälkeen valmisteltu kahdessa työryhmässä, joista toisessa (ns. valmisteluryhmä) on valmisteltu osaamiskeskuksen hallinnollista rakennetta ja sopimusluonnosta toiminnan käynnistymistä silmällä pitäen. Toisessa ryhmässä (ns. sisältöryhmä) on valmisteltu käynnistyvän osaamiskeskuksen toiminnan sisällöllisiä asioita. Teemoina ovat olleet esimerkiksi opit nykyisistä osaamiskeskusten toiminnoista sekä yhteistyö sosiaalialan korkeakoulujen, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa.

Sekä valmisteluryhmässä, että sisältöryhmässä on ollut nimettyinä jäseninä neljän hyvinvointialueen edustajat. Valmistelutyöryhmän koollekutsujana ja puheenjohtajana on toiminut Keski-Suomen hyvinvointialueen strategiajohtaja Anu Pihl. Valmisteluryhmään ovat olleet nimettyinä Marena Paahto (Keski-Suomen hyvinvointialue), Tuuli Ollila (Siun sote), Marika Huupponen (Eloisa), Heli Pärnänen (Pohjois-Savo). Sisältötyöryhmän koollekutsujana ja puheenjohtajana on toiminut Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaalihuollon professiojohtaja Marena Paahto. Sisältöryhmään ovat olleet nimettyinä Tuuli Ollila (Siun Sote), Marika Huupponen (Eloisa), Heli Pärnänen (Pohjois-Savo), Sointu Möller (Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus), Tarja Kauppila (Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISOry), Anne Walden (Pohjois-Savo). Sisältöryhmään on nimettyjen edustajien lisäksi kutsuttu teemakohtaisesti tutkimuksen, koulutuksen, kehittämisen ja innovaatioiden toimijoita sekä järjestöjä, jotka toimivat sosiaalihuollon TKKI-toiminnoissa. Valmistelun kokonaisuudesta on vastannut Keski-Suomen hyvinvointialueen konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Leppä.

Hallinto

Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminta käynnistyy annetun asetuksen mukaan

1.7.2025. Itä-Suomen YTA-alueen sosiaalialan osaamiskeskusta kutsutaan 1.7.2025 alkaen Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskukseksi.

Sopimusluonnosta ja osaamiskeskuksen hallintomallia on valmisteltu siten, että Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusta hallinnoisi 1.7.2025 alkaen Keski-Suomen hyvinvointialue. Osaamiskeskuksen hallinnoinnissa noudatettaisiin Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntöä.

Sosiaalialan osaamiskeskus tulee muodostamaan laajassa yhteistyössä Itä-Suomen yhteistyöalueen alueella toimivien sosiaalihuollon korkeakoulujen, oppilaitosten, järjestöjen ja muiden yhteisöjen kanssa. Tätä varten on tarkoitus käynnistää laaja kumppanuushaku toukokuun lopussa.

Talous ja kustannukset

Osaamiskeskuksille maksetaan valtionavustusta, joka määräytyy osaamiskeskuksen toiminta-alueen väestömäärän ja pinta-alan mukaan. Vuodelle 2025 sosiaalialan osaamiskeskustoiminnalle on myönnetty valtion talousarviossa yhteensä 1 450 000 euroa, joka tarkoittaa Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskukseksi noin 190 000 €. Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta järjestetään sille varatulla valtionavustuksella. Osaamiskeskus voi hakea rahoitusta erilaisiin TKKI-hankkeisiin ja sen tehtäviä tukevaan toimintaan ja hallinnoida hakemiaan hankkeita.

Järvi-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskus toimii verkostona. Kukin hyvinvointialue toimii osana sosiaalialan osaamiskeskuksen verkostoa ja sitoo mahdollisuuksiensa mukaan olemassa olevan henkilöstön työpanosta osaamiskeskuksen toimintaan (esimerkiksi sosiaalihuollon professiojohtoa, sosiaalihuollon muuta henkilöstöä tai TKKI-henkilöstöä). Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan järjestämistä varten ei peritä jäsenenmaksuja tai muita vastaavia maksuja hyvinvointialueilta eikä muilta muodostavilta osapuolilta.

Henkilöstö

Perustettavaan Itä-Suomen yhteistyöalueen sosiaalialan osaamiskeskukseen on mahdollisuus palkata perusrahoituksella enintään kolme henkilöä.

Nykyisen kahden alueella toimivan sosiaalialan osaamiskeskuksen henkilöstön osalta valmisteluvaiheessa on selvitetty, onko asetusmuutoksen myötä tapahtuvassa toiminnan muutoksessa kyseessä liikkeenluovutus. Neljän hyvinvointialueen lakiasiainvastaavat ovat ottaneet kantaa, ettei asiassa ole kyse liikkeen luovutuksen periaattein tapahtuvasta henkilöstön siirtymisestä, koska siirtymässä ei ole täysin identiteettiään säilyttävää kokonaisuutta. Aiemmilta sosiaalialan osaamiskeskuksilta siirtyvästä henkilöstöstä on kuitenkin mahdollista sopijaosapuolien sopia erikseen uuden sosiaalialan osaamiskeskuksen perustamisen yhteydessä.

Toiminnan käynnistämistä varten on tarpeen perustaa laissa määritelty sosiaalialan osaamiskeskuksen johtajan virka, jonka erityinen tehtävä lain säätämien tehtävien lisäksi on johtaa sosiaalihuollon TKKI toimijoiden verkostoa ja tuottaa lisäarvoa koko yhteistyöalueelle.

Matkalla riittävään vanhemmuuteen hankkeen jatko

Erillisenä asiana on maaliskuun lopussa 2025 otettu valmisteluun ”Matkalla riittävään vanhemmuuteen” ESR+ hanke ja sen jatko osaamiskeskusasetuksen muuttuessa. Valmisteluun on otettu hankkeen ns. päähankkeen toteuttajan vaihdos. Nykyinen päähankkeen toteuttaja on Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO ry. Hankkeessa on mukana päähankkeen toteuttajan lisäksi osahankkeiden toteuttajana Kainuun hyvinvointialue, Pohjois-Savon hyvinvointialue sekä Etelä-Savon hyvinvointialue.

Päähankkeen toteuttajan vaihtamisesta on käyty ensimmäinen keskustelu rahoittavan viranomaisen (Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) kanssa, heidän koolle kutsumassa kokouksessa 21.3.2025. Tuon kokouksen perusteella, on lähdetty selvittämään vaihtoehtoa, että osaamiskeskusmuutoksen myötä hankkeen hallinnointi ts. päähankkeen toteuttajan vastuu siirtyisi Keski-Suomen hyvinvointialueelle, vaikka Keski-Suomi ei olekaan mukana hankkeessa.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle on saapunut osahankkeiden toteuttajilta kirjalliset suostumukset päätoteuttajan vaihtamiseksi. Keski-Suomi suhtautuu myönteisesti hankkeen vastaanottamiseen Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen perustamisen yhteydessä.

Asiaa on tarkoitus edistää siten, että hanke voitaisiin vastaanottaa hyvinvointialueella 1.7.2025. Tämä edellyttää hankesuunnitelman päivittämistä ja täsmentämistä sekä hallinnollisen valmistelutyön Keski-Suomen hyvinvointialueella.

Yhteenveto ja vaikutukset Keski-Suomessa

Sosiaalialan osaamiskeskukset tulee organisoida 1.7.2025 alkaen valtioneuvoston asetuksen mukaisesti yhteistoiminta-alueittain niin, että jatkossa sosiaalialan osaamiskeskuksia on yhteensä kuusi aiemman yhdeksän sijaan. Itä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella tämä tarkoittaa yhtä sosiaalialan osaamiskeskusta kahden sijaan.

Muutos ei edellytä nykyisten sosiaalialan osaamiskeskusten lakkauttamista, vaan kyseiset organisaatiot pystyvät halutessaan jatkamaan toimintaansa, ottaen huomioon sen, etteivät ne jatkossa voi käyttää ”sosiaalialan osaamiskeskus”- nimeä eivätkä ne ole sosiaalialan osaamiskeskustoimintaa koskevan lainsäädännön mukaisten valtionavustuksien piirissä.

Itä-Suomen YTA-alueelle on päätetty muodostaa sopimusperusteinen Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, joka sijoittuisi Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi.

Päätöksentekoprosessi

Asia käsitellään Itä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden aluehallituksissa seuraavasti:

- 29.4.2025 Keski-Suomen hyvinvointialue
- 6.5.2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
- 12.5.2025 Pohjois-Savon hyvinvointialue
- 19.5.2025 Etelä-Savon hyvinvointialue.